

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Кафедра «Маркетинг та логістика»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до проведення семінарських та практичних занять, виконання
самостійної роботи
з дисципліни «Світовий ринок товарів і послуг»
для здобувачів вищої освіти
спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»
освітньої програми «Організація торгівлі та комерційна
логістика»
ОС «Бакалавр»

2023

Методичні вказівки до проведення семінарських та практичних занять, виконання самостійної роботи з дисципліни «Світовий ринок товарів і послуг» для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньої програми «Організація торгівлі та комерційна логістика» ОС «Бакалавр» / Укл. к.е.н., доцент Ю.О. Соколова. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023. 23 с.

Укладач: Ю.О. Соколова, доцент, к.е.н.

Рецензент: В.В. Лифар, д.е.н., професор, зав.каф. «Маркетинг і логістики» НУ «Запорізька політехніка»,

Затверджено
на засіданні кафедри
маркетингу та логістики
Протокол № 1
від 30.08.2023

Рекомендовано до видання
НМК ФЕУ НУ «Запорізька
політехніка»
Протокол № 42
від 43.08.2023

ЗМІСТ

	стор.
1. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
2. Програма навчальної дисципліни	6
3. Методичні рекомендації щодо підготовки до семінарських та практичних занять.	10
4. Плани семінарських та практичних занять. Завдання для самостійної роботи.	12
5. Рекомендовані література і джерела	22

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення, знань з теоретичних основ розвитку світового ринку товарів і послуг, закріплення професійних знань фахівців з організації торгівлі та комерційної логістики щодо сучасних закономірностей і тенденцій розвитку світових товарних ринків, економічного аналізу їх складових, а також використання набутих знань і вмінь у своїй практичній професійній діяльності для розв’язання актуальних завдань підприємств на світових ринках товарів і послуг.

Завданням дисципліни «Світовий ринок товарів і послуг» є: ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними основами організації та функціонування світового ринку товарів і послуг; формування знань про особливості світових ринків мінерально-сировинних ресурсів, паливно-енергетичних, продовольчих та готових товарів, а також – про специфіку міжнародного ринку послуг; навчання здобувачів вищої освіти послідовності дій по організації аналітичної і дослідницької роботи при аналізі світового ринку товарів і послуг; формування у здобувачів вищої освіти активної позиції щодо сучасних проблем інноваційного розвитку торгівлі та логістики в Україні в умовах швидких змін кон’юнктури світових товарних ринків.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати

загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1);
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК6);

фахові компетентності:

- здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності (СК5);
- здатність до організації зовнішньо-економічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур (СК9);

- здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків (СК10).

результати навчання:

- організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. (РН5);

- використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур (РН13);

- оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів (РН15);

- застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм (РН19);

- знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків (РН20).

Викладання навчальної дисципліни «Світовий ринок товарів та послуг» ґрунтується на попередньому вивченні здобувачами вищої освіти дисциплін «Макроекономіка», «Регіональна економіка», «Міжнародна економіка», «Маркетинг», «Ціноутворення в торгівлі», «Комерційна логістика». Вивчення дисципліни «Світовий ринок товарів та послуг» в майбутньому знадобиться для опанування дисциплін «Управління ланцюгами поставок», «Стратегічний маркетинг», «Маркетинг у торгівлі», «Рекламний менеджмент» та інших.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи світового ринку товарів і послуг.

Тема 1. Поняття світового ринку товарів і послуг.

Сутність світового ринку товарів і послуг та його визначення. Загальногосподарська та товарна кон'юнктура світового ринку. Місткість ринку, ринкова частка фірми. Насиченість ринку.

Конкуренція на світовому ринку товарів та послуг. Внутрішньогалузева і міжгалузева конкуренція. Цінова і нецінова конкуренція.

Сутність і структура системи регулювання світового ринку. Ціновий механізм та валютно-фінансові інструменти регулювання світового ринку. Тарифні та нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі. Міжнародні товарні угоди. Міжнародні організації, що регулюють світові ринки товарів і послуг.

Тема 2. Структура світових товарних ринків. Інфраструктура світового ринку товарів і послуг.

Класифікація світових ринків товарів та послуг за галузевою ознакою: ринок продукції оброблювальної промисловості, ринок сировини і конструкційних матеріалів, ринок послуг. Географічна структура світового ринку товарів і послуг. Поділ світового ринку на відкритий і закритий сектори за ступенем урегульованості та монополізації. Експортно-орієнтовані галузі української економіки.

Інфраструктура світового ринку

Змістовний модуль 2. Характеристика ключових сегментів світового ринку

Тема 3. Світовий ринок сировинних товарів: паливно-енергетичних, руд та металів, лісових, аграрних.

Міжнародний поділ праці у світовій енергетиці та виробництво експортних ресурсів. Структура споживання паливних та

енергетичних товарів у різних країнах світу. Характеристика світового ринку нафти та нафтопродуктів, особливості пропозиції на нафтовому ринку. ОПЕК і ринок нафти. Діяльність міжнародних нафтових компаній на світовому ринку. Роль Міжнародного нафтового картелю (МНК) у формуванні світових цін на нафту. Вплив Міжнародного енергетичного агентства (МЕА) на кон'юнктуру світових цін на нафту. Діяльність аутсайдерів на нафтових ринках.

Світовий ринок газу. Фактори формування кон'юнктури газового ринку. Світове виробництво газу і структура пропозиції на газовому ринку. Попит та формування світових цін на газ. Країни-експортери і країни-імпортери газу.

Світовий ринок електроенергії, його регіональні відмінності та основні країни — експортери та імпортери. Сучасний стан розвитку ринків урану та інших енергоносіїв.

Україна і світовий ринок паливно-енергетичних ресурсів. Проблеми і перспективи України на світових ринках паливно-енергетичних ресурсів.

Класифікація світових ринків мінеральної сировини, фактори їх розвитку та особливості кон'юнктури. Спеціалізація світового виробництва і пропозиції чорних і кольорових металів. Структурні зміни у споживанні мінеральної сировини в епоху НТР. Особливості формування попиту на світових ринках сировини та матеріалів. Ціноутворення на світових ринках сировини. Сучасний стан розвитку світового ринку кольорових металів. Світові товарні біржі заліза, алюмінію, міді, олова, свинцю. Регіональна структура експортно-імпортних потоків мінерально-сировинних товарів та матеріалів.

Міжнародний поділ праці у світовому лісовому господарстві та виробництві експортних лісових товарів. Характеристика товарних лісових ринків: деревини, меблів, дерев'яних побутових виробів, целюлози, паперу. Головні експортно-імпортні потоки лісових товарів. Проблеми і перспективи виходу України на світовий ринок лісових та целюлозно-паперових товарів.

Тема 4. Світовий ринок хімічних товарів.

Міжнародна спеціалізація країн у світовій хімічній промисловості. Попит та пропозиція на світовому ринку хімічних товарів. Структура світового товарообігу хімічних товарів. Основні

характеристики ринку. Найбільші виробники хімічних товарів у світі. Україна на світових ринках хімічних товарів.

Тема 5. Світовий ринок товарів промислового призначення.

Світовий ринок машин та обладнання: міжнародний поділ та експортна спеціалізація. Попит та пропозиція на світовому ринку. Структура світового ринку товарів промислового призначення. Основні характеристики ринку. Найбільші виробники. Україна на світових ринках товарів промислового призначення.

Світові ринки автомобілів, комп'ютерів, транспортних засобів, сільськогосподарських машин, офісного, торговельного обладнання та ін.

Тема 6. Світовий ринок споживчих товарів.

Класифікація споживчих товарів. Характеристики ринку споживчих товарів.

Світовий ринок продовольчих товарів. Фактори і тенденції розвитку. Фактори формування світових цін на продовольчі товари. Регіональна та товарна структура основних сегментів світового ринку. Значення світового ринку зерна в розв'язанні глобальної продовольчої проблеми. Міжнародна спеціалізація країн у виробництві сільськогосподарських товарів.

Світовий ринок одягу. Фактори і тенденції розвитку. Фактори формування світових цін на одяг. Регіональна та товарна структура основних сегментів світового ринку. Міжнародна спеціалізація країн у виробництві одягу.

Світовий ринок побутової техніки. Країни-виробники. Найбільші компанії. Місткість та потенціал ринку. Фактори і тенденції розвитку. Регіональна та товарна структура основних сегментів світового ринку.

Роль світового ринку взуття у забезпеченні потреб населення. Міжнародний поділ праці і спеціалізація країн у виробництві експортних ресурсів взуття. Товарна структура товарообігу взуттєвих товарів, його динаміка, проблеми оновлення асортименту. Фактори і сучасні тенденції розвитку світового ринку взуття. Географічне спрямування світового експорту та імпорту взуття.

Загальна характеристика світових ринків вина, пива, коньяку, горілчаних виробів, соків, тонізуючих напоїв, мінеральних вод. Проблеми міжнародного регулювання світової торгівлі продовольством в рамках ГАТТ/СОТ. Проблеми і перспективи виходу України на світовий ринок продовольчих товарів. Зовнішня торгівля України продукцією агропромислового комплексу.

Тема 7. Світовий ринок послуг: бізнес-сегмент, споживчих.

Структура світового ринку послуг залежно від різних класифікацій (Світового банку, МВФ, ЮНКТАД, ГАТТ/СОТ).

Сутність поняття “світовий ринок туристичних послуг”. Місце міжнародного туризму у світовому ринку послуг. Динаміка розвитку міжнародного туризму. Структурні зміни і фактори розвитку світового туризму.

Міжнародна торгівля ліцензіями, патентами, “ноу-хау”. Головні країни-експортери ліцензій. Світовий ринок інноваційних товарів. Класифікація інноваційної продукції. Регіональна структура інноваційних товарів.

Світовий ринок лізингу. Головні країни-експортери лізингових послуг. Країни-імпортери лізингових послуг. Фінансовий лізинг. Хайринг. Рентинг.

Світовий ринок інжинірингових та консультаційних послуг. Міжнародні інжинірингові компанії зі збуту результатів НДДКР. Закриті і відкриті торги інженерно-консультаційними послугами.

Світовий ринок страхових послуг.

Світовий ринок франчайзингу як самостійної галузі послуг.

Тема 8. Транспортне обслуговування торгівельних операцій (світовий ринок перевезень).

Транспортне обслуговування світового ринку. Міжнародні вантажні сполучення. Сутність і види міжнародних транспортних операцій. Посередництво в міжнародних транспортних операціях. Конвенції та угоди про міжнародні перевезення. Регулювання міжнародних морських перевезень.

Поняття фрахтового ринку. Місце фрахтових послуг у світовій транспортній системі. Фактори і особливості розвитку фрахтового

ринку. Види та умови фрахтування. Чартерні угоди. Фрахтові ставки і тарифи. Провідні країни-фрахтувачі морських суден і географічні напрями фрахтування. Головні країни-фрахтувальники морського транспорту. Міжнародні вантажопотоки. Участь України у світовому фрахтовому ринку. Проблеми і перспективи фрахтування морських суден Чорноморського пароплавства.

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські та практичні заняття є одними з найважливіших форм навчального заняття у вищому навчальному закладі, які проводяться у формі дискусії навколо попередньо визначеної теми, до якої студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаного завдання або у формі презентації виконаних завдань.

Метою проведення семінарських занять є здійснення викладачем поточного контролю рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу дисципліни. Для цього застосовується усне та письмове опитування здобувачів вищої освіти.

Основними завданнями семінарських та практичних занять є:

- закріплення у здобувачів вищої освіти теоретичних знань;
- оволодіння науковим апаратом, навичками усного і письмового викладання навчального матеріалу;
- залучення до науки, наукових досліджень;
- прищеплення навичок творчого мислення, самостійного формулювання та висловлювання власних думок, а також захисту висунутих наукових положень та висновків;
- виконання практичних завдань та демонстрація індивідуально-виконаних проектів.

Види проведення семінарських та практичних занять можуть бути різноманітними. Вони залежать від типу, змісту і особливостей теми, складу здобувачів вищої освіти (розгорнута бесіда; презентація;

розв'язання завдань та ситуацій; виступи з рефератами, доповідями; диспут у формі діалогу; круглий стіл тощо).

При підготовці до семінару або практичного заняття кожен здобувач вищої освіти повинен уважно ознайомитися з планом, який відображає зміст чергової теми заняття; прочитати і продумати свої лекційні записи, які відносяться до теми семінару; вивчити чи законспектувати рекомендовану літературу; скористатися при потребі консультацією викладача; скласти розгорнутий план, тези чи конспект виступу з усіх питань теми заняття.

Здобувачам вищої освіти необхідно відвідувати кожне семінарське та практичне заняття, адже пропуски позбавляють його можливості усвідомити, закріпити та отримати цілісне уявлення по тій чи іншій темі. Крім того, це створює значні труднощі при підготовці до підсумкового модульного контролю.

Обов'язковими компонентами семінарських та практичних занять з навчальної дисципліни «Світовий ринок товарів і послуг» є виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи.

Виконані практичні завдання повинні бути представлені на практичному занятті або, за умови відсутності студента на занятті.

Оцінка теоретичних знань за заняттями відбувається у вигляді тестування з відповідної теми в системі дистанційного навчання Moodle НУ «Запорізька політехніка».

Написання рубіжних контролів, екзамен також проводяться в системі дистанційного навчання Moodle НУ «Запорізька політехніка».

В разі необхідності представлення результатів дослідження наочно рекомендовано підготовувати комп'ютерну презентацію засобами Microsoft Power Point або іншими.

4. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗАНЯТТЯ 1

Семінар та практичне заняття на теми: «Поняття світового ринку товарів і послуг». «Структура світових товарних ринків. Інфраструктура світового ринку товарів і послуг»

2 години

Мета заняття: *формування уявлення про світовий ринок товарів та послуг, його структуру, характеристики та особливості*

План заняття:

Теоретичні питання для обговорення

1. Сутність та характеристика світового ринку товарів і послуг.
2. Основні характеристики ринку.
3. Конкуренція на світовому ринку товарів та послуг. Внутрішньогалузева і міжгалузева конкуренція. Цінова і нецінова конкуренція.
4. Міжнародні організації, що регулюють світові ринки товарів і послуг.
5. Класифікація світових ринків товарів та послуг.
6. Інфраструктура світового ринку

Практичні завдання

Оцінити привабливість ринку для виходу на нього за показниками місткості ринку. Відомо, що загальна чисельність населення в країні становить 65 млн. осіб. Дослідження ринку показало, що в середньому в країні на рік купують 5 книг, ціна однієї книг становить – 15 дол. При цьому, є люди які зовсім не купують та не читають книги книжки, частка таких складає 35%. Важливим аспектом також є те, що майже не купують книги діти віком до 10 років. В країні, що розглядається дітей до 10 років 3 млн. осіб.

Приклад розв'язання

Місткість ринку – показник, що характеризує кількість товарів і послуг, що можуть бути реалізовані на ринку.

Місткість ринку може бути розрахована за формулами (4.1):

$$\text{Місткість ринку} = K_{\pi} \times C_c \times \Pi \quad (4.1)$$

де, K_{π} – кількість покупців, осіб;

C_c – середнє споживання на одну особу, од/ особа;

Π – ціна одиниці продукції, д.о.

Визначимо кількість покупців книжок на ринку:

Всього жителів країни – 65 млн. осіб.

Ніколи не купують книжки – 35% населення, тобто:

$$65 \text{ млн. ос.} \times 35\% / 100\% = 22,75 \text{ млн. осіб}$$

Діти віком до 10 років, які не купують книжки – 3 млн. осіб.

Таким чином, K_{π} складатиме: $65 - 22,75 - 3 = 39,25$ млн осіб

Тоді, місткість ринку книжок в країні, що аналізується становитиме:

$$39,25 \text{ млн. осіб} \times 5 \text{ кн/ особу} \times 15 \text{ дол /кн} = 2943,75 \text{ млн дол.}$$

Таким чином, місткість ринку книжок в країні становить 2943,75 млн дол.

3. Завдання для самостійної роботи

1. Ознайомитися з рекомендованою навчальною (підручниками) та науковою (статті, монографії) літературою з сутності, характеристик та інших аспектів існування світових товарних ринків. Здійснити моніторинг наукових статей за останні 2 роки в українському та міжнародному науковому просторі, скласти

бібліографію (від 5 до 10 позицій). Визначити сучасні підходи, питання та тенденції у розвитку маркетингового менеджменту.

2. Задача. Відомо, що загальна чисельність населення в країні становить 70 млн. осіб. Населення країни в середньому споживає 30 плиток шоколаду на рік. Середня ціна плитки чорного шоколаду становить 2,5 євро. Частка людей, яка купує молочний шоколад складає 25%. Корпорація Roshen реалізує на цьому ринку 5 млн плиток шоколаду. Структура реалізації, відповідно 45% чорного шоколаду та 55% молочного шоколаду. Розрахувати загальну місткість ринку та ринкову частку корпорації Roshen на ринку плиток чорного шоколаду.

Методичні вказівки до підготовки до семінарського заняття та виконання самостійної роботи

На базі лекційного матеріалу, основної і додаткової літератури, рекомендованої до вивчення курсу та виконання самостійної роботи необхідно, підготувати змістовні та обґрунтовані відповіді на теоретичні питання. Студенти повинні володіти інформацією і бути готові відповідати по всім питанням, наведеним вище.

Література [9-15].

ЗАНЯТТЯ 2

Семінар та практичне заняття: «Світовий ринок сировинних товарів: паливно-енергетичних, руд та металів, лісових, аграрних»
2 години

Мета заняття: *набуття навичок дослідження та аналізу світового ринку сировинних товарів, його складу, структури.*

План заняття:

Теоретичні питання для опрацювання

1. Світовий ринок енергетичних товарів. Структура виробництва і споживання паливних та енергетичних товарів у різних країнах світу.
2. Міжнародні об'єднання енергетичного ринку.
3. Світовий ринок газу.
4. Світовий ринок електроенергії.
5. Світові ринки мінеральної сировини.
6. Світовий ринок металів.
7. Світові товарні біржі чорних металів, алюмінію, міді, олова, свинцю.
8. Світовий ринок аграрної продукції.
9. Світовий ринок лісового господарства та виробництві експортних лісових товарів.

Завдання для практичної роботи

Обрати будь-який з перелічених вище ринків та детально розглянути та проаналізувати: місткість, кон'юнктуру, інфраструктуру, структуру виробництва і споживання за країнами, географічними зонами, чинники та органи регулювання, основні продавці та покупці, найбільші компанії.

Завдання для самостійної роботи

Ознайомитися з рекомендованою навчальною (підручниками) та науковою (статті, монографії) літературою з питань світового ринку сировинних товарів: паливно-енергетичних, руд та металів, лісових, аграрних. Здійснити моніторинг наукових статей за останні 2 роки в українському та міжнародному науковому просторі, скласти бібліографію.

Методичні вказівки до підготовки до семінарського заняття та виконання самостійної роботи

На базі лекційного матеріалу, основної і додаткової літератури, рекомендованої до вивчення курсу та виконання самостійної роботи необхідно, підготувати змістовні та обґрунтовані відповіді на теоретичні питання.

Студенти повинні володіти інформацією і бути готові відповідати по всім питанням, наведеним вище.

Результати виконання практичної роботи представити у вигляді презентації *Microsoft Power Point*.

Література [9-10], [13], [14], [17].

ЗАНЯТТЯ 3

Семінар та практичне заняття на тему: «Світовий ринок хімічних товарів»

2 години

Мета заняття: *набуття навичок дослідження та аналізу світового ринку хімічних товарів.*

План заняття:

Теоретичні питання для опрацювання

1. Міжнародна спеціалізація країн у світовій хімічній промисловості.
2. Попит та пропозиція на світовому ринку хімічних товарів.
3. Географічна структура світового ринку хімічних товарів.
4. Найбільші світові виробники.
5. Інфраструктура світового ринку хімічних товарів.

Завдання для практичної роботи

Обрати будь-який субринок хімічних товарів та детально розглянути та проаналізувати: місткість, кон'юнктуру, інфраструктуру, структуру виробництва і споживання за країнами, географічними зонами, чинники та органи регулювання, основні продавці та покупці, найбільші компанії.

Завдання для самостійної роботи

Ознайомитися з рекомендованою навчальною (підручниками) та науковою (статті, монографії) літературою з питань світового ринку хімічних товарів. Здійснити моніторинг наукових статей за останні 2 роки в українському та міжнародному науковому просторі, скласти бібліографію.

Методичні вказівки до підготовки до семінарського заняття та виконання самостійної роботи

На базі лекційного матеріалу, основної і додаткової літератури, рекомендованої до вивчення курсу та виконання самостійної роботи необхідно, підготувати змістовні та обґрунтовані відповіді на теоретичні питання.

Студенти повинні володіти інформацією і бути готові відповідати по всім питанням, наведеним вище.

Результати виконання самостійної роботи представити у вигляді презентації *Microsoft Power Point*.

Література [9-10], [13], [14], [17].

ЗАНЯТТЯ 4

Семінар і практичне заняття на тему: «Світовий ринок товарів промислового призначення»

2 години

Мета заняття: *набуття навичок дослідження та аналізу світового ринку товарів промислового призначення.*

Теоретичні питання для опрацювання

1. Світовий ринок машин та обладнання: міжнародний поділ та експортна спеціалізація.

2. Структура світового ринку товарів промислового призначення.

3. Найбільші виробники.
4. Україна на світових ринках товарів промислового призначення.
5. Світові ринки автомобілів.
6. Світові ринки комп'ютерів.
7. Світові ринки транспортних засобів.
8. Світові ринки сільськогосподарських машин.
9. Світові ринки офісного, торговельного обладнання та ін.

Завдання для практичної роботи

Обрати будь-який з перелічених вище ринків та детально розглянути та проаналізувати: місткість, кон'юнктуру, інфраструктуру, структуру виробництва і споживання за країнами, географічними зонами, чинники та органи регулювання, основні продавці та покупці, найбільші компанії.

Завдання для самостійної роботи

Ознайомитися з рекомендованою навчальною (підручниками) та науковою (статті, монографії) літературою. Здійснити моніторинг наукових статей за останні 2 роки в українському та міжнародному науковому просторі, скласти бібліографію.

Методичні вказівки до підготовки до семінарського заняття та виконання самостійної роботи

На базі лекційного матеріалу, основної і додаткової літератури, рекомендованої до вивчення курсу та виконання самостійної роботи необхідно, підготувати змістовні та обґрунтовані відповіді на теоретичні питання.

Студенти повинні володіти інформацією і бути готові відповідати по всім питанням, наведеним вище.

Результати виконання практичної роботи представити у вигляді презентації *Microsoft Power Point*.

Література [9-10], [13], [14], [17], [20], [21].

ЗАНЯТТЯ 5

Семінар і практичне заняття на тему: «Світовий ринок споживчих товарів»

2 години

Мета заняття: *набуття навичок дослідження та аналізу світового ринку споживчих товарів.*

План заняття:

Теоретичні питання для опрацювання

1. Класифікація споживчих товарів.
2. Характеристики ринку споживчих товарів.
3. Світовий ринок продовольчих товарів.
4. Світовий ринок одягу.
5. Світовий ринок побутової техніки.
6. Світовий ринок взуття.
7. Світовий ринок вина.
8. Регулювання світової торгівлі продовольством.

Практичні завдання

Обрати будь-який світовий ринок продовольчих товарів (за типом товару) та детально розглянути та проаналізувати: місткість, кон'юнктуру, інфраструктуру, структуру виробництва і споживання за країнами, географічними зонами, чинники та органи регулювання, основні продавці та покупці, найбільші компанії.

Завдання виконати в презентації *Microsoft Power Point*.

Завдання для самостійної роботи

Ознайомитися з рекомендованою навчальною (підручниками) та науковою (статті, монографії) літературою. Здійснити моніторинг наукових статей за останні 2 роки в українському та міжнародному науковому просторі, скласти бібліографію.

Література [9-10], [13], [14], [17].

ЗАНЯТТЯ 6

Семінар і практичне заняття на тему: «Світовий ринок послуг: бізнес-сегмент, споживчих».

2 години

Мета заняття: *набуття навичок дослідження та аналізу світового ринку послуг.*

План заняття:

Теоретичні питання для опрацювання

1. Структура світового ринку послуг залежно від різних класифікацій (Світового банку, МВФ, ЮНКТАД, ГАТТ/СОТ).
2. Сутність поняття “світовий ринок туристичних послуг”.
3. Ринок міжнародного туризму у світовому ринку послуг.
4. Світовий ринок лізингу.
5. Світовий ринок інжинірингових та консультаційних послуг.
6. Світовий ринок страхових послуг.
7. Світовий ринок франчайзингу як самостійної галузі послуг.

Практичні завдання

Обрати будь-який світовий ринок послуг та детально розглянути та проаналізувати: місткість, кон’юнктуру, інфраструктуру, структуру виробництва і споживання за країнами, географічними зонами, чинники та органи регулювання, основні продавці та покупці, найбільші компанії.

Завдання виконати в презентації *Microsoft Power Point*.

Завдання для самостійної роботи

Ознайомитися з рекомендованою навчальною (підручниками) та науковою (статті, монографії) літературою. Здійснити моніторинг наукових статей за останні 2 роки в українському та міжнародному науковому просторі, скласти бібліографію.

Література [9-10], [13], [14], [17], [20], [21].

ЗАНЯТТЯ 7

Практичне заняття на тему: «Транспортне обслуговування торгівельних операцій (світовий ринок перевезень)»

2 години

Мета заняття: *набуття навичок дослідження та аналізу світового ринку транспортних перевезень.*

План заняття:

Теоретичні питання для опрацювання

1. Транспортне обслуговування світового ринку. Міжнародні вантажні сполучення.
2. Сутність і види міжнародних транспортних операцій.
3. Посередництво в міжнародних транспортних операціях.
4. Регулювання міжнародних морських перевезень.
5. Світовий фрахтовий ринок.

Практичні завдання

Обрати будь-який світовий ринок послуг та детально розглянути та проаналізувати: місткість, кон'юнктуру, інфраструктуру, структуру виробництва і споживання за країнами, географічними зонами, чинники та органи регулювання, основні продавці та покупці, найбільші компанії.

Завдання виконати в презентації *Microsoft Power Point*.

Завдання для самостійної роботи

Ознайомитися з рекомендованою навчальною (підручниками) та науковою (статті, монографії) літературою. Здійснити моніторинг наукових статей за останні 2 роки в українському та міжнародному науковому просторі, скласти бібліографію.

Література [9-10], [13], [14], [17].

5. РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРА І ДЖЕРЕЛА

Законодавчі і нормативно-правові акти

1. Закон України «Про єдиний митний тариф» від 05.02.1992 № 2097-ХІІ.
2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29.
3. Закон України «Про іноземні інвестиції» // Відомості Верховної Ради України. – 1992. - № 36.
4. Закон України «Про митну справу в Україні» від 25.06.1991 № 1262-ХІІ.
5. Закон України «Про промислово-фінансові групи в Україні» // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 23. – С. 301–306.
6. Закон України «Про регулювання товарообмінних операцій в галузі зовнішньоекономічної діяльності» від 23.01.1995 № 351-ХІV.
7. Закон України «Про режим іноземного інвестування» // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19.
8. Указ Президента України «Про заходи по вдосконаленню кон'юнктурно-цінової політики у сфері зовнішньоекономічної діяльності» від 10.02.1996 № 124-96.

Базова

9. Світовий ринок товарів та послуг : навч.-метод. посібник / Л.Л. Носач та ін]. Харків : «Видавництво «Форт», 2014. 295 с.
10. Світовий ринок товарів та послуг. у 2 част. : підручник / А.А. Мазаракі, Є.М. Воронова, В.В. Юхименко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі. Х. : Ранок, 2008. 240 с.

Допоміжна

11. Белявцев М.І., Шестопалова Л.В. Інфраструктура товарного ринку : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2005. 416 с.
12. Козак Ю.Г. Міжнародна торгівля. Підручник. / За ред. Козака Ю.Г., Логвінової Н.С., Барановської М.І. 4-те вид. перероб. та

доп. К.: Центр учбової літератури, 2011. 512 с.

13. Набок І.І. Кон'юнктура світових товарних ринків : підручник. К.: Національний авіаційний університет, 2018. 193 с.

14. Маначинська Ю.А. Статистика ринку товарів і послуг. Навч. посіб. Чернівці: Чернівецький торгово-економічний інститут, 2013. 215 с.

15. Міжнародна торгівля: конспект лекцій: навчальний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: К.О. Кузнецова, В.В. Чорній, О.С. Ченуша. Електронні текстові данні (1 файл: Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 191 с.

16. Міжнародна торгівельна діяльність : підручник / В.В. Рокоча та ін. – К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2018. 698 с.

17. Солодкий М.О., Яворська В.О. Біржовий товарний ринок : навч. посіб. 2-ге вид. змін. К. : В-во «ЦП Компрінт», 2017. 482 с.

Електронні ресурси

18. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

19. UNCTAD Handbook of Statistics / United Nations UNCTAD. URL: <http://stats.unctad.org/Handbook/TableViewer/tableView.aspx?ReportId=1930>.

20. World Trade Organization. Home Page. URL: <https://www.wto.org/>.

21. European Free Trade Association. Home Page. URL: <https://www.efta.int/>.